

det andet. Der er noget, man ikke maa glemme, det er Hjemmet, det har sin Betydning, at man faar alle, der enten have Børn eller interessere sig for Børn, til at tage Haand i Hante med; først da kommer der den rette Forstaaelse af, hvilken Gerning der skal gøres, og hvilken Betydning den har for Samfundet. Et af de Goder, som Friskolen har bragt ved Siden af de andre, har netop været det, at den har trøstet op og har faabt en Bevægelse for Skoleagen og for at faa Skoleundervisningen indrettet paa den lempeligste og mest tiltalende Maade. Jeg tvivler ikke om, at der i lige saa fuldt Maaal nu i Almueffskolerne kan blive og bliver undervist paa samme Maade efter det sælles Grundsyn, men det var ikke Tilfældet i Begyndelsen, indtil Friskolen kom og slog til Lyd derfor. Jeg vilde altsaa i Sigthed med foregaaende Talere sætte stor Pris paa, om det maatte lykkes ved dette Forslag at finde en Maade, hvorpaa man kan komme til at støtte denne Skole.

Min ærede Nabo til højre (Bluhme) udtalte sig jo udførlig om Indstillings- og Kaldelsesmaaden. Jeg har allerede udtalt, at jeg ikke skulde opholde mig derved, men hans Udtalelser foranledige mig dog til at gøre et Par Bemærkninger. Det ærede Medlem oplyste os om, at Skoledirektionen i de nordlige Amter, hvor han er kendt, bestaar af 3 Medlemmer; jeg tillod mig at afbryde det ærede Medlem med den Bemærkning, at det ikke var i alle Amter, idet den i de Amter, hvor jeg er kendt, kun bestaar af 2 Medlemmer. Skøndt det just ikke var lystelige Erfaringer, som min ærede Sidemand kom frem med med Hensyn til de 3 Medlemmer, vilde jeg dog for mit Vedkommende sætte Pris paa, at der blev 3 i Skoledirektionen, og jeg vil henstille til den højtærede Minister saavel som det ærede Udvalg, om man ikke ogsaa vil tage dette Spørgsmaal op og søge det gennemført. Selv om det ærede Medlem i det Tilfælde, som han omtalte, ikke kunde gøre sin Mening gældende, kunde det dog tænkes Tilfælde, hvor netop det læge Medlem, om jeg saa maa sige, i Skoledirektionen kunde blive den, der kom til at gøre Udslaget. Man kunde tænke sig det Forhold, at Provsten og Stiftamtmanden, eller rettere — thi det behøver jo ikke at være Stiftamtmanden — vedkommende Amtmand være uenige, saa vilde det jo blive det læge Medlem, der gjorde Udslaget. Men i ethvert Tilfælde vilde jeg for mit Vedkommende sætte Pris paa, at der blev 3 Medlemmer. Naar det ærede Medlem sluttede sin Betragtning med en Udtalelse som den, at der skulde speku-

leres en hel Del for at faa Kaldelsesmaaden gjort bedre end den, vi nu have, vil jeg bede det ærede Medlem kom at tage den Tanke, som jeg har udtalt, op til Overvejelse, og jeg er da sikker paa, at han vil være enig med mig i, at den er bedre og fortjener at sættes i Stedet for den nuværende.

Jeg skal slutte her, idet jeg beder saavel den højtærede Minister som det ærede eventuelle Udvalg om at tage navnlig de to af mig omtalte Punkter op til velvillig Overvejelse; nemlig Spørgsmaalet om Lærernes Frihed om Søndagen, for saa vidt som den lader sig forene med Kirkeangertjenestens ordentlige Udførelse, og om en forandret Indstillingsret, saaledes at den gaar fra Sogneraadene over til Skoledistriktets Behoere. Det vilde jeg sætte overordentlig stor Pris paa, og det skal jeg tillade mig at anbefale. Jeg har ogsaa det Haab eller i hvert Fald det Ønske, at det ikke maa blive ved de mange velvillige Udtalelser om Sagen, men at der maa blive sat et alvorligt Arbejde ind paa at faa Sagen bragt i Orden, saa snart som det overhovedet kan lade sig gøre, naar dette skal forenes med en grundig Overvejelse.

Højmark: Det foreliggende Lovforslag har jo nu i fire temmelig lange Møder været Genstand for et udførlig, og jeg kan gerne tilføje, alsidig og grundig Drøftelse, og de forskellige Opfattelser af dets Bestemmelser ere jo ogsaa komne rigelig til Orde. Da de Bemærkninger, som jeg kunde ønske at gøre til Lovforslaget, ere blevne udtalte fra anden Side, skal jeg derfor følge det Eksempel, der blev givet forleden Dag af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgfreds (Trier) og frasalde Ordet.

A. Thomsen: Naar man ser paa det foreliggende Lovforslag og spørger, hvem der faar mest Fordel, mest Gavn og Glæde af at faa det gennemført, antager jeg, at vi alle maa kunne blive enige om, at det er Skolelærerne; men det er jo dog ikke blot Skolelærerne, der skulle hjælpes til deres Ret gennem dette Lovforslag, men det er fuldt saa meget, synes jeg, Forældrene, Børnene og Befolkningen i sin Helhed. Naar jeg her gerne vilde sige et Par Ord om Lovforslaget, saa er det nærmest med Skolelærerne paa Landet for Øje. Det er blevet sagt saa tit og med Rette, at den Skoleordning, som vi have, endnu væsentligst hviler paa det Grundlag, som blev lagt i 1814. Man har tit hørt udtale, at det var en daarlig Skolelov, vi den Gang fik; men jeg forstaaer ikke, hvad der berettiger til at